

Dosarul nr. 2ra-914/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. R. Pulbere)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Marcel Smochin

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Marcel Smochin împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Marcel Smochin și menținută hotărârea din 9 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 18 mai 2020, Marcel Smochin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 10 noiembrie 2018, a înaintat instanței de judecată o contestație privind anularea acțiunilor executorului judecătoresc ca fiind ilegale și neîntemeiate, ce a fost examinată până la data de 26 septembrie 2019, ceea ce în viziunea sa, poate fi considerat ca un termen nerezonabil pentru o astfel de categorie de cauze.

A menționat că respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță, astfel, prin adoptarea Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, statul a creat un remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Având în vedere prevederile art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, a evidențiat că sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a

hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 2, 5 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 163 Cod de executare, art. 15, 19, 1998, 2036, 2037 Cod civil, art. 7, 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, constatarea și recunoașterea încălcării dreptului lui la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile depusă împotriva executorului judecătoresc Nicolae Zmeu privind anularea acțiunilor executorului judecătoresc, încasarea de la pârât în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 1 487 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, a prejudiciului moral în mărime de 200 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 9 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Marcel Smochin și menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au constatat că acțiunile instanței au fost îndreptate spre respectarea procedurii, cu asigurarea realizării dreptului reclamantului de acces la o instanță judecătorească, dreptului de a contesta un act judecătoresc, elemente care pot fi realizate efectiv doar prin acordarea unor termene și așteptarea curgerii acestor termene, or după cum reiese din actele cauzei, pe parcursul derulării procesului debitorul Tamara Smochin a decedat, în acest sens fiind necesară succesiunea în drepturi, fapt ce presupune acordarea posibilității de a interveni participanților la proces, de a-și formula poziția și de a participa în ședințele de judecată, fapt ce a fost realizat de instanța de judecată.

Astfel, prima instanță și instanța de apel au menționat că nu poate fi considerat că pricina civilă enunțată a fost examinată cu încălcarea termenului rezonabil, or amânarea ședințelor judiciare a fost dictată de necesitatea atragerii în proces a succesorilor în drepturi a debitorului și de asigurare a dreptului ultimilor la apărare.

În ceea ce privește examinarea cauzei civile de referință în ordine de recurs, instanțele de judecată ierarhic inferioare au conchis că Marcel Smochin nicidecum nu poate invoca încălcarea termenului rezonabil, reieșind din faptul că Curtea de Apel Comrat a examinat cauza în interiorul termenului de 2 luni de la momentul repartizării cererii de recurs, de la 14 august 2019 până la 26 septembrie 2020.

Respectiv, și cerințele reclamantului privind încasarea prejudiciului material în mărime de 1 487 de lei și a prejudiciului moral în sumă de 200 000 de lei au fost respinse, fiind pretenții subsecvente celei de bază.

Totodată, instanța de apel a accentuat că, deși apelantul a invocat că în prima instanță nu a fost prezentat raportul motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil la examinarea cauzei, având în vedere caracterul devolutiv al apelului și continuitatea examinării cauzei în instanța de apel, la solicitarea instanței de apel, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a prezentat raportul motivat în acest sens,

pe baza căruia de fapt instanța de apel și-a formulat concluzia expusă în prezenta decizie.

La 26 aprilie 2021, Marcel Smochin a declarat recurs împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării, deoarece a avut loc aplicarea eronată a normelor de drept material, fiind interpretată în mod eronat legea.

Prima instanță a examinat cauza în lipsa unui raport privind modul de respectare a termenului rezonabil, raportul dat fiind prezentat doar la solicitările repetate a instanței de apel, însă acesta fiind neîntemeiat.

În partea ce ține de cerințele privind compensarea prejudiciului moral, suma acestuia întemeiat urma a fi calculată conform prevederilor art. 1 Protocolul 1, art. 41 din CEDO, care este un text de tratat internațional cu putere juridică supremă față de legea națională și care are aplicabilitate directă în legislația Republicii Moldova, precum și conform art. 12 alin. (1) și (4) CPC, art. 4 din Constituția Republicii Moldova.

Prejudiciul moral provocat se manifestă prin sentimente de frustrare, anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort, retrăire, imposibilitatea savurării modului obișnuit de trai, incapacitate de a se bucura de garanțiile prescrise de lege, sentimente de nedreptate și umilință, nervi, griji, suferințe psihice și fizice, stresuri, afectare sufletească și spirituală, dificultăți, demoralizare, descurajare, limitarea de a se bucura de plăcerea vieții, de deposedarea bunului de satisfacții spirituale și materiale, anxietate cauzată de incertitudinea creată de comportamentul acestuia.

Prejudiciu moral în acest caz constituie, în calitatea sa de reclamant, elemente obiective și subiective, printre aceste elemente urmează a fi recunoscută nu numai reputația sa de subiect al cauzei, dar și incertitudinea astfel cauzată cu privire la planificarea deciziilor pentru activitatea sa viitoare, ale căror consecințe nu se păstrează la un calcul exact, și într-o anumită măsură, sentimente de neliniște și dezagremente suportate de el în legătură cu încălcarea drepturilor sale.

La 11 mai 2021, în adresa Ministerului Justiției al Republicii Moldova a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Marcel Smochin, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 138), fiind recepționată la 19 mai 2021, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 139).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 31 martie 2021, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 127), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Tot actele cauzei atestă că la 31 martie 2021 copia deciziei recurate a fost expediată și la adresa electronică a reprezentantului recurentului, avocatului Ilie Rabei, ceea ce se atestă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 126).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 26 aprilie 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Marcel Smochin, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Marcel Smochin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul

normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Marcel Smochin urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Marcel Smochin.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic